

News Framing Analysis of Al Jazeera's Coverage: A Case Study of Gaza Reports in the Aftermath of Operation Al-Aqsa Storm

Alireza Pourjafari¹ | Ardeshir Zabolizade^{2✉} | Mohammad Reza Rasouli³

1. PhD Candidate in Communication Sciences, Faculty of Social Sciences, Department of Communication, Journalism and Media, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: Cyberman113@gmail.com
2. Corresponding Author: Associate Professor, Department of Journalism, Faculty of Communication and Media, Islamic Republic of Iran Broadcasting University, Tehran, Iran. E-mail: azmmf9432@gmail.com
3. Associate Professor, Faculty of Communication Sciences and Media Studies, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: Moh.rasouli@yahoo.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 10 July 2025

Received in revised form: 14

September 2025

Accepted: 22 October ,2025

Published online: 26 April

2026

Keywords:

Framing,

News Reporting,

Al Jazeera Network,

Gaza

ABSTRACT

Objective: This study examines Al Jazeera's news framing of Gaza following Operation Al-Aqsa Storm. The network's coverage of Gaza during this period attracted substantial international attention, involving diverse political and media actors. Al Jazeera leveraged this visibility to advance its counter-hegemonic agenda and narrative-driven journalism. Accordingly, this research aims to analyze the predominant framing strategies employed by Al Jazeera in its coverage of Gaza in the aftermath of the operation.

Methods: The study utilized a qualitative content analysis approach, applying news framing theory as the analytical lens to examine Al Jazeera's coverage of Gaza during the post-operation period. The research sample consisted of five television news reports from Al Jazeera, purposively selected to represent critical junctures and highly newsworthy phases of the conflict.

Results: The analysis explores the events, narratives, and discursive perspectives embedded in Al Jazeera's coverage, with particular attention to identifying implicit biases, dominant storylines, and strategic framing choices.

Conclusions: The results indicate that Al Jazeera predominantly employed general frames—most notably "attribution of responsibility" and "human interest"—alongside specific frames such as "war" and "counter-hegemonic," more frequently than other framing types. By foregrounding civilian suffering, human tragedy, and the severity of Israeli military operations, Al Jazeera constructed a narrative that positioned the people of Gaza as both victims of aggression and resilient agents of resistance. This dual framing not only underscores Al Jazeera's counter-hegemonic orientation but also serves to challenge mainstream Western narratives and amplify Palestinian voices and perspectives within the global media landscape.

Cite this article : Pourjafari, A., Zabolizade, A., & Rasouli, M.R. (2026). News Framing Analysis of Al Jazeera's Coverage: A Case Study of Gaza Reports in the Aftermath of Operation Al-Aqsa Storm, *News Science*, 15 (1), 1-4. DOI: <http://doi.org/10.22034/lrsi.2025.533659.1396>

© The Author(s).

DOI: <http://doi.org/10.22034/lrsi.2025.533659.1396>

The Journal of News Science
Vol. 15, No. 1, Ser.57, Spring 2026, P. 1- 4
Journal homepage: <https://www.mjourcom.ir/>
DOI : <http://doi.org/10.22034/lrsi.2025.533659.1396>

Open Access

ORIGINAL ARTICLE

News Framing Analysis of Al Jazeera's Coverage: A Case Study of Gaza Reports in the Aftermath of Operation Al-Aqsa Storm

Alireza Pourjafar¹ | Ardeshir Zabolizadeh² | Mohammadreza Rasouli³

1. PhD Candidate in Communication Sciences, Faculty of Social Sciences, Department of Communication, Journalism and Media, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: cyberman113@gmail.com
2. Corresponding Author: Associate Professor, Department of Journalism, Faculty of Communication and Media, Islamic Republic of Iran Broadcasting University, Tehran, Iran. E-mail: azmmf9432@gmail.com
3. Associate Professor, Faculty of Communication Sciences and Media Studies, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: moh.rasouli@yahoo.com

Received: September 14, 2025

Accepted: April 26, 2026

EXTENDED ABSTRACT

Interdiction:

This study examines Al Jazeera's news framing of the Gaza events following the Al-Aqsa Flood operation, with particular attention to how the network constructs counter-hegemonic and narrative-driven coverage of the conflict after October 7, 2023. By identifying the dominant frames employed in Al Jazeera's news reports, the research investigates the editorial biases and framing strategies that shape the network's portrayal of the conflict. The overarching aim is to understand how Al Jazeera frames events, actors, and narratives surrounding Gaza, with

emphasis on its role in challenging prevailing global media discourses and foregrounding specific themes—including human suffering, resistance, and attribution of responsibility.

Method:

This study adopts a qualitative content analysis approach to examine the framing techniques utilized in Al Jazeera's coverage of Gaza subsequent to the Al-Aqsa Flood operation. The research sample comprises five news reports broadcast by Al Jazeera Television, purposively selected from critical phases of the conflict, encompassing the initial days of the war beginning October 7, 2023, as well as other significant high-news junctures. Selection criteria prioritized reports that were representative of the network's coverage during pivotal moments of the conflict. The analytical framework is grounded in framing theory, categorizing the reports into both generic frames (e.g., attribution of responsibility, human interest) and conflict-specific frames (e.g., war, counter-hegemony). Each report was systematically coded to identify recurring themes, narratives, and perspectives, with particular attention to how Al Jazeera constructs its stories to reflect its editorial stance and ideological orientation.

Findings:

The findings indicate that Al Jazeera predominantly employed several key frameworks in its coverage of the Gaza conflict, collectively reinforcing a distinct narrative of the dispute. These frameworks include "attribution of responsibility," "human interest," and conflict-related frames such as "counter-hegemony" and "war." Through the "human interest" frame, Al Jazeera consistently underscores the human toll of the conflict, portraying Gaza's residents as the primary victims of relentless Israeli military operations. The network emphasizes civilian suffering, widespread destruction, and the escalating humanitarian crisis, utilizing vivid imagery and emotionally resonant narratives to intensify audience engagement. This approach foregrounds the ethical and human dimensions of the war, exposing viewers to the tangible consequences of violence.

Within the "attribution of responsibility" frame, Al Jazeera assigns culpability for the violence to Israeli military actions, depicting Israel as the principal aggressor. In this narrative, Israel is characterized as an oppressive and dominant force, while Palestinians are positioned either as victims or as the axis of resistance. This framing unequivocally reflects the network's editorial inclination to challenge the dominant narratives advanced by Western media outlets.

The "counter-hegemony" frame illustrates Al Jazeera's deliberate effort to contest Western media narratives by offering an alternative perspective that amplifies Palestinian voices and critiques global power asymmetries. This approach serves to support marginalized viewpoints and presents a representation distinct from that typically disseminated in international media. Concurrently, the "war" frame is utilized to cover Israeli military actions and offensives, with the network highlighting destruction and hostilities while simultaneously reinforcing the broader "conflict" frame, within which competing narratives are juxtaposed. Furthermore, the analysis reveals that Al Jazeera also employs a "moral consequences" frame to accentuate the ethical and humanitarian implications of the war. Collectively, these framing strategies align with Al Jazeera's overarching editorial policy of shaping public opinion and advancing a specific narrative of the conflict.

Conclusions:

In sum, the examination of Al Jazeera's news coverage of the Gaza war following the Al-Aqsa Flood operation indicates that the network has strategically deployed a combination of news frames to influence public perception. The utilization of the "attribution of responsibility," "human interest," "conflict," and "counter-hegemony" frames constituted Al Jazeera's principal instruments for profoundly shaping audience understanding of the war. This approach—particularly through its emphasis on civilian suffering and its attribution of responsibility to Israel—has succeeded in presenting an alternative narrative to the dominant global media discourse, portraying Palestine as both the axis of resistance and a victimized entity. By foregrounding the human and ethical dimensions of the conflict, the network has played a significant role in molding public opinion regarding this protracted dispute.

Data Availability Statement

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank anonymous reviewers.

Ethical considerations

Not applicable.

Funding

Not applicable.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

References:

- Alshaikh Khalil, H. (2025). A descriptive analysis of Al Jazeera's coverage of the October 2023 Gaza War: Investigating narrative construction and media framing techniques in traditional news coverage, (Master's thesis). Linnaeus University.
- Cacciatore, M. A., Scheufele, D. A., & Iyengar, S. (2016). The end of framing as we know it ... and the future of media effects. *Mass Communication and Society*, 19(1), 7–23. <https://doi.org/10.1080/15205436.2015.1068811>
- Gamson, W. A., & Modigliani, A. (1987). The changing culture of affirmative action. In R. G. Braungart & M. M. Braungart (Eds.), *Research in political sociology* (Vol. 3, pp. 137–177). JAI Press.
- Houshyar, M., & Goudarzi, M. (2020). Discourse analysis of Iran International and Deutsche Welle "US Marine Coalition in the Persian Gulf and Oman Sea". *News Science Quarterly (NS)*, 9(1), 69–100. (In Persian)
- Janssen, M. C. (2010). A framing analysis of weblogs and online newspapers (Master's thesis). San José State University. <https://doi.org/10.31979/etd.jc9f-mscx>
- Nejadsalari, A., & Mohammadi, M. (2024). Representation of the Israel-Gaza war in the media: A study of IRNA news agency, BBC Persian website, Al-Arabiya Persian website, and Deutsche Welle Persian website. *News Science Quarterly (NS)*, 13(1), 1–34. (In Persian)
- Scheufele, D. A., & Tewksbury, D. (2007). Framing, agenda setting, and priming: The evolution of three media effects models. *Journal of Communication*, 57(1), 9–20. <https://doi.org/10.1111/j.0021-9916.2007.00326.x>
- Sjöbeck, E. (2025). Media framing of the Israeli-Palestinian conflict: A mixed method approach examining British and Swedish media coverage (Master's thesis). Lund University. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/9179397>
- Zablizadeh, A. (2014). Framing, news, and media. Ministry of Culture and Islamic Guidance, Press and Information Affairs, Office of Media Studies and Planning. (In Persian)
- Zablizadeh, A., & Shirzadian, A. (2019). Technological framing of online news. *News Science Quarterly (NS)*, 8(2), 73–110. (In Persian)

نحوه روایت جنگ غزه پس از عملیات طوفان الاقصی در شبکه الجزیره

علیرضا پورجعفری^۱ | اردشیر زابلی زاده^۲ | محمدرضا رسولی^۳

۱. دانشجوی دکتری علوم ارتباطات، دانشکده علوم اجتماعی، گروه ارتباطات، روزنامه نگاری و رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه:

Cyberman113@gmail.com

۲. نویسنده مسئول، دانشیار گروه روزنامه نگاری، دانشکده ارتباطات و رسانه، دانشگاه صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، تهران، ایران. رایانامه: azmmf9432@gmail.com

۳. دانشیار دانشکده علوم ارتباطات و مطالعات رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: Moh.rasouli@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: هدف این پژوهش، بررسی چارچوب بندی گزارش های خبری اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی در شبکه خبری الجزیره است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۴/۱۹	روش پژوهش: داده های این پژوهش با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی، تکنیک چارچوب بندی اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی، در این شبکه خبری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نمونه تحقیق، متشکل از پنج مورد گزارش های خبری شبکه خبری تلویزیون الجزیره در مقاطع مهم و پر خبر جنگ بوده که به صورت هدفمند انتخاب شده است.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۶/۲۳	یافته ها: یافته های این پژوهش به بیان وقایع، روایت ها و دیدگاه های مربوط به اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی پرداخته؛ در حقیقت چارچوب بندی این اخبار به دنبال شناسایی سوگیری ها و سیاست های چارچوب بندی در شبکه خبری الجزیره است.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۷/۳۰	نتیجه گیری: نتایج پژوهش نشان می دهد شبکه خبری الجزیره، بر چارچوب های عام «نسبت دادن مسئولیت»، «علائق انسانی» و چارچوب های خاص «جنگ»، «چارچوب ضد هژمون» بیشتر از چارچوب های دیگر برای روایتگری اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی تمرکز کرده است. این شبکه خبری با تمرکز وضعیت مردم، رنج انسانی و حملات وحشیانه اسرائیل، مردم غزه را قربانیان جنگ به تصویر کشیده و مقاومت آن ها در حملات وحشیانه برجسته کرده است.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۲/۶	
کلیدواژه ها: چارچوب بندی، شبکه الجزیره، غزه، عملیات طوفان الاقصی	

استناد: پورجعفری، علیرضا؛ زابلی زاده، اردشیر؛ و رسولی، محمدرضا، (۱۴۰۵). چارچوب بندی گزارش های خبری شبکه الجزیره (مورد مطالعه: اخبار غزه پس از عملیات

طوفان الاقصی). *فصلنامه علوم خبری*، ۱۵ (۱)، ۲۰-۱.

DOI: <http://doi.org/10.22034/lrsi.2025.533659.1396>

© نویسندگان.

مقدمه

در دنیای پیچیده و در حال تغییر رسانه‌های خبری، چالش‌های جدیدی پیش روی تولیدکنندگان محتوا قرار دارد. در این راستا، تلویزیون به‌عنوان یک رسانه مرجع و معتبر، همچنان نقشی مهم در شکل‌دهی به افکار عمومی ایفا می‌کند. با این حال، در دوران کنونی که مخاطبان با حجم عظیمی از اطلاعات و روایت‌ها از منابع متعدد روبه‌رو هستند، تلویزیون باید بتواند اطلاعات را به‌گونه‌ای جذاب، معتبر و معتبرتر از همیشه به مخاطبان خود منتقل کند. شبکه‌های خبری با برجسته‌سازی جنبه‌های خاصی از یک رویداد، می‌توانند چارچوب‌های متفاوتی را به مخاطبان خود ارائه دهند. این چارچوب‌ها نه تنها بر نحوه تفسیر اطلاعات تأثیر می‌گذارند، بلکه می‌توانند بر نگرش‌ها، باورها و حتی رفتارهای افراد نیز اثرگذار باشند. در این میان، شبکه خبری الجزیره به‌عنوان یکی از شبکه‌های خبری در جهان عرب، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. شبکه خبری الجزیره با اتخاذ شعار «نظر و نظر دیگر»، الگوی جدیدی از روزنامه‌نگاری عمیق و تحلیلی را معرفی کرد که بر ارائه دیدگاه‌های متنوع، توانمندسازی مخاطبان و قرار دادن انسان در مرکز اخبار تأکید داشت. این رویکرد، منجر به ظهور «پدیده الجزیره» شد و موجب تبدیل شدن به یکی از بزرگترین و تأثیرگذارترین شبکه‌های خبری بین‌المللی با دسترسی جهانی تبدیل شده است. این شبکه خبری، با وجود استقلال تحریریه، بخشی از بودجه خود را از دولت قطر تأمین می‌کند (الجزیره، ۲۰۲۵).

جنگ غزه پس از عملیات طوفان الاقصی، به‌عنوان یک رویداد مهم در جهان، بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های خبری محلی و بین‌المللی داشته است. نحوه پوشش این جنگ توسط شبکه‌های خبری مختلف، به دلیل ماهیت حساس و پیامدهای گسترده آن، از اهمیت بالایی برخوردار است. شبکه الجزیره، با توجه به جایگاه و نفوذ خود در منطقه و جهان، نقش کلیدی در روایت این رویداد برای مخاطبان عرب‌زبان و غیرعرب‌زبان ایفا کرده است. این پژوهش به‌طور خاص بر نقش شبکه خبری الجزیره در پوشش جنگ غزه پس از طوفان الاقصی متمرکز خواهد بود. چارچوب‌بندی گزارش‌های خبری الجزیره درباره جنگ غزه پس از طوفان الاقصی، به‌عنوان موضوع پژوهش پیش‌رو، عبارت است از فرآیند انتخاب، برجسته‌سازی و سازماندهی عناصر خبری (مانند عناوین، محتوای متنی، تصاویر و زبان) برای تأکید بر جنبه‌های خاصی همچون مسئولیت طرفین، قربانیان انسانی یا ابعاد سیاسی، که از طریق تحلیل محتوای کیفی گزارش‌های منتشرشده در بازه زمانی مشخص (از اکتبر ۲۰۲۳ تا زمان آتش بس) با تکنیک چارچوب‌بندی مورد بررسی قرار گرفته است. شبکه خبری الجزیره نقش محوری و قابل توجهی در اخبار طوفان الاقصی دارد و پوشش خبری آن می‌تواند به‌طور قابل توجهی بر افکار عمومی تأثیر بگذارد. با بررسی چارچوب‌های به کار گرفته شده در پوشش خبری الجزیره و بررسی چارچوب‌های خبری آن، می‌توان به این‌گونه شبکه خبری الجزیره می‌تواند بر ادراکات مخاطبان خبری تأثیر بگذارد، رسید. نحوه چارچوب‌بندی شبکه خبری الجزیره، محققان و سیاست‌گذاران را قادر می‌سازد تا تأثیر بالقوه روایت‌های رسانه‌ای را بر احساسات عمومی و چشم‌انداز مردم از وقایع طوفان الاقصی ارزیابی کنند. اهمیت این مسأله به‌دلیل تأثیر این جنگ در احساسات عمومی و زندگی مردم غزه است. با توجه به اینکه شبکه خبری الجزیره با برجسته‌سازی اخبار و وقایع جنگ غزه به ویژه پس از طوفان الاقصی به زبان جهانی از مردم غزه تبدیل شد، بررسی نحوه چارچوب‌بندی گزارش‌های خبری الجزیره از اهمیت ویژه و اساسی برخوردار است. بر همین اساس، هدف اصلی این پژوهش، نحوه چارچوب‌بندی هفت گزارش خبری مهم از نظر موضوعی در جنگ غزه پس از عملیات طوفان الاقصی است. بنابراین سوال اصلی این است که، شبکه خبری الجزیره هفت رویداد مهم در جنگ غزه را پس از عملیات طوفان الاقصی، چگونه روایت کرده است؟

ادبیات مفهومی

روایت

معنایی که از طریق روایت تولید می‌شود فرآیندی شناختی است که تجربه‌های انسانی را در قالب اپیزودهای زمانمند معنا دار سازماندهی می‌کند. چون روایت فرآیندی شناختی است، یعنی عملیاتی ذهنی است، بنابراین معنی «ابژه‌ای» نیست که به صورت مستقیم قابل مشاهده باشد؛ اگر چه داستان‌ها و روایت‌های تاریخی منفردی که حاصل فعالیت روایت‌پردازی انسان است، به دست ما رسیده است. مثال‌های عمده روایی شامل تاریخ‌های شخصی و اجتماعی، اساطیر، افسانه‌های عامیانه، رمان‌ها و هر داستانی است که ما از آن استفاده می‌کنیم کنیم تا کنش‌های خود و دیگران را توضیح دهیم. از نظر جین بیوت تعریف روایت در

ارتباط با علوم اجتماعی به این گونه است که روایت سازمانی از توالی رخدادها در یک کلیت است؛ به گونه‌ای که اهمیت هر رخدادی از طریق ارتباط آن با کلیت فهمیده می‌شود به این ترتیب روایت به معنای ترتیب رخدادهاست. هینچمن روایت را در علوم انسانی به این صورت تعریف می‌کنند: روایت‌ها در علوم انسانی به عنوان گفتمان‌هایی با توالی روشن تعریف می‌شوند که رخدادها را به شیوه‌ای معنادار با هم مرتبط میکنند و در ارتباط با آن رخدادها، اندیشه‌هایی درباره جهان و تجربیات مردم عرضه می‌کنند. این تعریف چارچوب مفیدی را در اختیار ما میگذارد چون بر سه کلیدواژه توصیفی روایتها تأکید می‌کند. از منظر این تعریف، ۱- روایت‌ها دارای ترتیب زمانی وقوع هستند (یعنی روایت‌ها بازنمایی توالی‌های رخدادها هستند -۲ آن‌ها با معنی هستند و ۳. آن‌ها ذاتاً مربوط به اجتماعی هستند که در آن تولید شده‌اند. (زابلی‌زاده، ۱۳۹۳: ۲۰)

پیشینه پژوهش

در این بخش، تنها به بررسی سه پژوهش از مهم‌ترین مطالعات داخلی و خارجی مرتبط با موضوع پژوهش حاضر، یعنی چارچوب بندی گزارش‌های خبری غزه پس از عملیات طوفان الاقصی در شبکه خبری الجزیره، پرداخته شده است.

نژادسالاری و محمدی (۱۴۰۳) مقاله‌ای با عنوان «بازنمایی جنگ اسرائیل و غزه در رسانه‌ها (مطالعه خبرگزاری ایرنا، سایت بی بی سی فارسی، سایت العربیه فارسی و سایت دویچه وله فارسی)» منتشر کرده‌اند که با روش تحلیل گفتمان انتقادی بر مبنای چارچوب نظری تتون ون دایک به تحلیل چگونگی پوشش خبری جنگ اسرائیل و غزه پرداخته و رویکرد این رسانه‌های خبری در پوشش عملیات طوفان الاقصی را مورد تحلیل و بررسی قرار داده است.

الشیخ خلیل^۱ (۲۰۲۵) مقاله‌ای با عنوان «تحلیل توصیفی پوشش خبری الجزیره از جنگ غزه اکتبر ۲۰۲۳ بررسی ساختار روایت و تکنیک‌های چارچوب‌بندی رسانه‌ای در پوشش خبری سنتی از جنگ غزه اکتبر ۲۰۲۳» منتشر کرده است که با روش تحلیل متن و نظریه چارچوب بندی به تحلیل ساختار روایت‌ها و چارچوب‌بندی جنبه‌های کلیدی این درگیری پرداخته و با ادغام ابزارهای دیجیتال با نظریه چارچوب‌بندی، بینش‌هایی را در مورد شیوه‌های شکل‌دهی روایت‌ها در گزارش‌های درگیری توسط رسانه‌های سنتی ارائه داده و به درک گسترده‌تری از نقش رسانه‌ها در شکل‌دهی به دیدگاه‌های جهانی در مورد مسائل پیچیده ژئوپلیتیکی کمک کرده است.

سوبک^۲ (۲۰۲۵) مقاله‌ای با عنوان «چارچوب‌بندی رسانه‌ای از مناقشه اسرائیل و فلسطین: رویکردی ترکیبی با بررسی پوشش رسانه‌ای بریتانیا و سوئد از مناقشه اسرائیل و فلسطین» منتشر کرده که با روش رویکرد ترکیبی (تحلیل محتوای کمی همراه با تحلیل چارچوب بندی کیفی) به بررسی تفاوت‌های پوشش رسانه‌ای بریتانیا و سوئد از این درگیری پرداخته و نشان داده است که پوشش رسانه‌ای بریتانیا و سوئد از درگیری اسرائیل و فلسطین از استراتژی‌های مختلف چارچوب‌بندی استفاده کرده است.

تشابه اساسی مقالات فوق با پژوهش حاضر پوشش خبری الجزیره و عملیات طوفان الاقصی است، اما آنچه که نوآوری این مقاله را تامین می‌کند، استفاده از روش تحلیل چارچوب بندی کیفی و چگونگی برجسته سازی چارچوب‌های خبری در عملیات طوفان الاقصی تاکنون انجام نشده است.

¹ Alshaikh Khalil

² Sjöbeck

چارچوب نظری

نظریه چارچوب بندی

چارچوب سازی یک نظریه ارتباطی و جامعه‌شناسی است (هوشیار و گودرزی، ۱۳۹۹). مفهوم «چارچوب‌بندی»^۱ در مطالعات ارتباطات، به ویژه در حوزه اخبار و رسانه، از اهمیت بسزایی برخوردار است. مفهوم چارچوب بندی یا چارچوب‌سازی در سال ۱۹۷۴ توسط جامعه‌شناسی به نام اروینگ گافمن عنوان شد. جامعه‌شناسی که معتقد بود افراد به صورت فعال جهان پیرامون خود را با استفاده از «چارچوب‌هایی» که اطلاعات را تعیین، دریافت، شناسایی و برچسب می‌زنند، سازماندهی و معنا می‌کنند (شیوفل و توکسبری^۲، ۲۰۰۷). نظریه چارچوب‌بندی متعاقباً به یک چارچوب نظری پیچیده و چندوجهی تبدیل شده است. این نظریه به عنوان یکی از رایج‌ترین رویکردهای نظری برای استفاده در تحقیقات رسانه‌ای ظهور کرده است (کاجیاتوره^۳ و همکاران، ۲۰۱۶). یک چارچوب رسانه‌ای را می‌توان به عنوان یک ایده یا روایت سازمان‌دهنده مرکزی تعریف کرد که به توالی رویدادهای در حال وقوع معنا می‌بخشد. این چارچوب، جوهره موضوع را روشن می‌کند (گامسون و مودیلیانی^۴، ۱۹۸۷). همان‌طور که چارچوب یک خانه، ساختار سازمان‌دهنده و حمایت‌کننده آن است، چارچوب‌ها در ارتباطات نیز به عنوان ایده سازمان‌دهنده یک پیام عمل می‌کنند. چندین عنصر که در چارچوب بندی نقش دارند عبارتند از: طرحواره‌ها، بسته‌های فریم، دستگاه‌های چارچوب بندی و ابزار استدلال. درک این عناصر نقش مهمی در درک یافته‌های یک تحلیل فریم (چارچوب) ایفا می‌کنند (جانسن^۵، ۲۰۱۰).

روش پژوهش

این پژوهش از نوع کیفی و با شیوه تحلیل محتوای کیفی است. همچنین براساس ماهیت، این پژوهش در طیف تفسیرگرایی می‌گیرد. این پژوهش به بهترین وجه و به طور خاص به ساخت‌گرایی پایبند است. تحلیل محتوای کیفی یک روش تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی مانند متن، تصاویر و ضبط‌های صوتی یا تصویری است. یکی از تکنیک‌های مورد استفاده در تحقیقات کیفی که در آن از یک چارچوب بندی ساختارمند برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده می‌شود، روش تجزیه و تحلیل داده‌های تحلیل محتوای کیفی با تکنیک چارچوب بندی است. در این پژوهش با توجه به سوال مطرح شده، از روش تحلیل محتوای کیفی و ابزارگردآوری تکنیک چارچوب بندی^۶ استفاده شده است. در این پژوهش چارچوب‌های پنج گزارش خبری شبکه الجزیره با موضوع جنگ غزه پس از عملیات طوفان الاقصی در سال‌های ۲۰۲۳ الی ۲۰۲۵ از طریق عناوین و تصاویر در شبکه خبری انجام و برای دستیابی به آن از تجزیه و تحلیل چارچوب‌بندی استفاده شده است. نحوه چارچوب‌بندی شبکه‌ی خبری الجزیره در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته، تا با مطالعه آن، سیاست‌ها و رویکردهای این شبکه خبری نمایش داده شود. برای بررسی چارچوب بندی گزارش‌های خبری اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی در شبکه خبری الجزیره از رویکرد تحلیل محتوای کیفی، برای بررسی نحوه نمایش این شبکه خبری از جنگ، همچنین از نظریه‌های چارچوب‌بندی و تحلیل روایت برای چگونگی پخش و تفسیر شبکه‌های خبری، رویدادها و بازیگران درگیر در این جنگ استفاده شده است.

¹ Framing

² Scheufele & Tewksbury

³ Cacciatore

⁴ Gamson & Modigliani

⁵ Janssen

⁶ framing

جامعه و نمونه آماری

گزارش های مورد بررسی در این پژوهش، شامل موارد درج شده در جدول ذیل بوده که بعد از هفتم اکتبر ۲۰۲۳ اتفاق افتاده است. در این پژوهش، برای بررسی حجم نمونه از نمونه گیری هدفمند استفاده و به تجزیه و تحلیل پنج گزارش خبری پرداخته شده است. به این صورت که پنج گزارش های برجسته خبری که به لحاظ موضوعی دارای اهمیت بودند از ابتدا تا انتهای جنگ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است:

جدول ۱. جامعه و نمونه آماری

عنوان
آغاز حمله طوفان الاقصی
حمله به بیمارستان ها از سوی رژیم صهیونیستی
حمله به خبرنگاران از سوی رژیم صهیونیستی
عملیات زمینی اسرائیل در غزه
حمله به اردوگاه جبالییا

روش و ابزار گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها

روش و ابزار گردآوری تحلیل داده ها در این پژوهش، تحلیل محتوای کیفی و ابزار گردآوری آن چارچوب بندی براساس چارچوب بندی سمتو و ولکنبرگ در چارچوب های خبری عام، چارچوب خاص و چارچوب ابداعی چارچوب هژمون و ضد هژمون متناسب با موضوع پژوهش است. داده ها در دو مرحله تجزیه و تحلیل می شوند؛ ابتدا، یک تجزیه و تحلیل متنی که با انتخاب مجموعه ای از متون مرتبط با پوشش رسانه ای اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی و تجزیه و تحلیل سیستماتیک آن ها با استفاده از چارچوب بندی انجام می گیرد؛ سپس تصاویر برجسته ای را که برای نمایش اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی استفاده شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار داده گرفته است.

واحد تحلیل و مشاهده

در این پژوهش واحد تحلیل شبکه خبری الجزیره است، که برای بررسی چارچوب های عام و خاص رسانه ای خبری الجزیره در خصوص اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی به تحلیل تصاویر و متون شبکه های خبری می پردازد. همچنین در این پژوهش، واحد مشاهده کل بسته های خبری است؛ که بسته خبری در این پژوهش اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی از تاریخ ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵ با توجه به نمونه گیری انجام شده را دربر گرفته است.

روایی و پایایی پژوهش

همچنین در این پژوهش برای اطمینان از روایی و پایایی پژوهش، با مشاهده و بازبینی مجدد یافته ها، پیاده سازی داده های متنی و تصویری، تفسیر یافته ها با توجه به مفاهیم و چارچوب های خبری، توصیف روان یافته ها و قابل فهم سازی آن ها، تحلیل و ایجاد اشتراک میان داده های جمع آوری شده پرداخته شده است.

جدول ۲. مراحل انجام تکنیک چارچوب بندی

جمع آوری گزارش‌های خبری شبکه الجزیره مرتبط با اخبار غزه پس از عملیات طوفان الاقصی در بازه زمانی ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵
بررسی عناوین و گزارش‌های خبری و انتخاب مهم‌ترین و برجسته‌ترین خبرها در این بازه زمانی
پیاپی سازی صوت‌های خبری و نحوه نمایش بصری خبرها
تبدیل متن‌های جمع آوری شده به روایت‌های خبری
انتخاب مقوله‌ها و زیرمقوله‌های مرتبط با روایت‌های خبری
انتخاب چارچوب‌های ابداعی مرتبط با پژوهش
تطبیق روایت‌های خبری با مقوله‌ها و زیرمقوله‌های خبری
تطبیق مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها با چارچوب‌های خبری
ارائه روایت جامع و تحلیل کامل خبرها

الف) چارچوب‌های عام: این چارچوب‌ها برای شناسایی ویژگی‌های کلی پوشش خبری که قابلیت تعمیم به موضوعات مختلف و در زمینه‌های فرهنگی متفاوت را دارند، به کار رفته‌اند. در این پژوهش، از چارچوب عام «سمتکو و ولکنبرگ» بهره‌برداری شده است که شامل ابعادی چون: چارچوب نسبت دادن مسئولیت، چارچوب برخورد، چارچوب منافع اقتصادی، چارچوب اخلاقی و چارچوب علائق انسانی است.

ب) چارچوب‌های خاص: این چارچوب‌ها بر رویدادها و موضوعات مشخص تمرکز دارند. در این راستا، «چارچوب جنگ و صلح» به عنوان یکی از چارچوب‌های اصلی در تحلیل پوشش تضادها مدنظر قرار گرفته است. این چارچوب به بررسی نحوه تمرکز رسانه‌ها بر ابعاد خصمانه یا صلح‌آمیز در جنگ پرداخته است.

ج) چارچوب‌های موضوعی: این چارچوب‌ها به صورت اختصاصی و متناسب با موضوع اصلی پژوهش (جنگ غزه پس از طوفان الاقصی) تدوین شده و بر ابعاد خاص آن تمرکز دارند. در این مطالعه، از «چارچوب هژمون و ضد هژمون» استفاده شده است. این چارچوب شامل مقوله‌های کلیدی نقش بازیگران بین‌المللی، منافع مشترک ژئوپلیتیکی، حقوق بشر و کمک‌های بشردوستانه، نقش جنایتکار (کشور متجاوز) و قربانی (کشور مورد تجاوز) در تحلیل محتوای متنی و تصویری اخبار بوده است.

پس از کدگذاری اولیه، داده‌ها با استفاده از روش‌های تحلیل محتوای کیفی، به منظور شناسایی مضامین اصلی، چارچوب‌های خبری غالب در شبکه خبری الجزیره، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در جدول زیر عناوین محوری خبر های طوفان الاقصی به تفکیک آورده شده است:

یافته‌های پژوهش

یافته‌های این پژوهش در ابتدا به صورت جدول‌ها برای بیان چارچوب‌های خبری نشان داده شده و سپس به تحلیل و بررسی چارچوب‌های خبری عام، خاص و موضوعی در شبکه خبری الجزیره پرداخته شده است.

۱. شروع حمله طوفان الاقصی هفتم اکتبر ۲۰۲۳ (تشدید تنش اسرائیل و فلسطین: غزه زیر بمباران)

جدول ۳. چارچوب بندی خبری شروع حمله طوفان الاقصی هفتم اکتبر ۲۰۲۳

چارچوب خبر	مقوله های اصلی	زیر مقوله ها
چارچوب جنگ	جنايات جنگی، خشونت طلبی، شکست های اطلاعاتی، مقابله و دفاع از مظلوم در برابر خشونت طلبی	۱. عملیات نظامی بی سابقه حماس و شکست بزرگ اطلاعات اسرائیل از سوی حماس / مرگبارترین روز در درگیری های اسرائیل و فلسطین در ۵۰ سال گذشته ۲. تهدید نتانیاهو به ویرانه کردن سایت های حماس و حمله ای بی سابقه از سوی فلسطینی ها به اسرائیل ۳. انجام عملیات «طوفان الاقصی» و دخالت گروه های شبه نظامی و حملات بیشتر به مواضع نظامی اسرائیل / حمله بزرگ در محورهای مختلف زمینی و هوایی از غزه به سمت اسرائیل ۴. اتحاد میان ملت های عربی و اسلامی نشان از مبارزه بزرگ علیه ظلم و ستم
چارچوب همزمن و ضد همزمن	قدرت طلبی، سلطه گری، مقاومت، تروریسم و ضد تروریسم، قربانی و سلطه گری	۱. رفتار قدرت طلبانه فلسطین در مقابل اسرائیل / حملات وحشیانه اسرائیل، تلفات و قربانیان غزه ۳. تقابل کلمه «تروریسم» و «ضد تروریسم» و نمایش روایت «سلطه گر» و «قربانی»
چارچوب نسبت دادن مسئولیت	نقش کشورها، نقش سازمان های بین المللی، نقش شخصیت ها	۱. مسئولیت جنگ بر هر دو طرف درگیری ۳. نقش شخصیت ها: دعوت هنیه به اتحاد عربی و اسلامی در برابر اقدامات اسرائیل، اعلام وضعیت جنگی بنیامین نتانیاهو ۴. نقش کشورها و سازمان های بین المللی: کمک های کشورهای عربی و اسلامی به فلسطین، دخالت کشورهایی نظیر آمریکا در این جنگ
چارچوب علائق انسانی	چهره انسانی، زندگی شخصی و خصوصی، توصیف شهر	۱. تاثیر بر غیرنظامیان، برجسته کردن حس همدلی و نمایش هزینه انسانی خشونت ۲. عملیات «طوفان الاقصی» دفاع از اماکن مقدسی مانند مسجد الاقصی و باورهای مذهبی ۳. بیان سخنان رهبرانی مانند اسماعیل هنیه و بنیامین نتانیاهو
چارچوب پیامدهای اخلاقی	پیام های اخلاقی، نتایج اخلاقی، نقض اخلاق	۱. نمایش تلفات جانی در هر دو طرف جنگ پیامد آن در خصوص ارزش زندگی و رنج غیرنظامیان در غزه و زندگی در «تاریکی و ترس» و محافظت از غیرنظامیان ۲. استفاده از حملات هوایی اسرائیل موجب تلفات غیرنظامیان و تخریب امکانات رسانه ای و هدف قرار دادن خبرنگاران
چارچوب برخورد	عدم توافق و تضاد، درگیری و رویایی	۱. جنگ اسرائیل و فلسطین و تلفات هر دو طرف جنگ ۲. اعلام مبارزه جمعی ملل عرب و مسلمان در مقابل اسرائیل و دولت های غربی

تم غالب در این روایت خبری، تأکید بر تقابل و مسئولیت دوجانبه است که در چارچوب های جنگ و برخورد برجسته می شود؛ اقدامات حماس به عنوان «عملیات نظامی بی سابقه» و واکنش اسرائیل به عنوان «تلافی جویانه» معرفی شده و هر دو طرف را عاملان فعال چرخه خشونت نشان می دهد. تم دیگر بحران انسانی است که در چارچوب های علائق انسانی و پیامدهای اخلاقی تکرار می شود و با تمرکز بر «مرگبارترین روز در ۵۰ سال اخیر» و آمار تلفات (۲۳۰ فلسطینی و ۲۵۰ اسرائیلی) رنج غیرنظامیان را محور فاجعه قرار می دهد.

هم‌پوشانی قابل توجهی بین چارچوب‌های علائق انسانی و پیامدهای اخلاقی وجود دارد؛ توصیف «زندگی در تاریکی و ترس» در غزه و فراخوان به ترک زمین نه تنها هزینه‌های انسانی را نشان می‌دهد، بلکه نگرانی‌های اخلاقی درباره حفاظت از غیرنظامیان و رعایت حقوق بشر را تقویت می‌کند. همچنین چارچوب انتساب مسئولیت با چارچوب هژمون/ضد هژمون هم‌پوشانی دارد؛ اقدامات حماس به عنوان «دفاع از حقوق فلسطین» و واکنش اسرائیل به عنوان «دفاع ملی در برابر تروریسم» دوگانگی قربانی-ستمگر را ایجاد کرده و مسئولیت را در چارچوب مبارزه قدرت تحلیل می‌کند.

تضاد اصلی در چارچوب هژمون/ضد هژمون آشکار است؛ حملات حماس همزمان قدرت‌طلبانه و مقاومتی نمایش داده شده و اسرائیل به عنوان سلطه‌گر تصویر می‌شود. تضاد دیگر بین چارچوب جنگ و علائق انسانی است؛ تأکید بر اقدامات تلافی‌جویانه و بسیج نظامی با تصاویر رنج انسانی (آوارگی و اندوه خانواده‌ها) در تناقض است و تنش بین ضرورت نظامی و هزینه‌های اخلاقی را نشان می‌دهد.

ترکیب بندی روایی کلی، روایت متوازن اما پرتنشی ایجاد می‌کند؛ اظهارات رهبران مانند هنیه و نتانیاها، درگیری را به عنوان نبردی هویتی و جهانی چارچوب بندی می‌کند و تم‌های مسئولیت متقابل و بحران انسانی را پیوند می‌دهد تا چرخه بی‌پایان خشونت و ضرورت تأمل مخاطب در عمق فاجعه و راه‌حل‌های فراگیر برجسته شود.

۲. حمله به بیمارستان‌ها از سوی رژیم صهیونیستی (حمله به بیمارستان غزه: حمله هوایی اسرائیل حداقل ۵۰۰ کشته برجای گذاشت)

جدول ۴. چارچوب بندی خبری حمله به بیمارستان‌ها از سوی رژیم صهیونیستی

چارچوب خبر	مقوله های اصلی	زیر مقوله ها
چارچوب جنگ	جنایات جنگی، خشونت طلبی	حمله هوایی به بیمارستان پس از ۱۱ روز بمباران و قتل عام غیر نظامیان / خشونت بر خلاف قوانین بین المللی و زیر پا گذاشتن قوانین بین الملل / تمرکز آمریکا بر حماس و معرفی آن به عنوان جنایتکار جنگی
چارچوب نسبت دادن مسئولیت	نقش کشورها، نقش سازمان های بین المللی، نقش شخصیت‌ها	۱. نگرانی های شدیدی را در مورد حمایت از غیرنظامیان تحت قوانین بین المللی بشردوستانه و معرفی حماس به عنوان مسئول تلفات غیرنظامیان از جانب اسرائیل ۲. ادعای اسرائیل و معرفی خود به عنوان قربانی تروریسم ۳. ضرورت نقش سازمان ملل متحد و سازمان های بین المللی در میانجی گری درگیری و اطمینان از رعایت قوانین بشردوستانه، برجسته کردن حمایت آمریکا از اسرائیل را در مقابل فلسطین
چارچوب علائق انسانی	چهره انسانی، زندگی شخصی و خصوصی، توصیف شهر	نمایش روایت افراد تحت تأثیر حمله هوایی، پناه بردن غیرنظامیان به بیمارستان / بیان اولین کنوانسیون ژنو و حمایت های آن از بیمارستان ها
چارچوب پیامدهای اخلاقی	پیام‌های اخلاقی، نتایج اخلاقی، نقض اخلاق	ارجاع به کنوانسیون اول ژنو و حفاظت از جان غیرنظامیان و برجسته کردن پیامدهای اخلاقی در مورد مسئولیت پذیری / فشار اخلاقی بر اقدامات اسرائیل و واکنش های بین المللی
چارچوب برخورد	عدم توافق و تضاد، درگیری و روایی	۱. نمایش روایت متعارض از ارتش اسرائیل و تخریب و تلفات غیرنظامیان در بیمارستان ها و در سوی دیگر تلفات بالای غیرنظامیان و تخریب خانه ها ۲. عدم نمایش هیچ چهره سرباز و تجهیزات حساسی، ساختمان های تخریب شده و فروریخته و در مقابل صحبت سربازان اسرائیلی از تقابل با جنگ با نارنجک‌های پیشران راکتی ۳. نمایش «اسلحه ها در بیمارستان غزه» در محور تأکید بر عملیات نظامی در محل های مردمی و عمومی در موقعیتی دیگر نشان دهنده دلیلی برای توجیه جنگ توسط اسرائیل

<p>۱. نگرانی های شدیدی در مورد حمایت از غیرنظامیان و قوانین بین المللی بشردوستانه/ «قربانی تروریسم» نشان دهنده چارچوب ضد هژمونی</p> <p>۲. نقش سازمان ملل متحد و سازمان های بین المللی در میانجی گری درگیری، روابط دیپلماتیک و تنیدگی آن با اقدامات نظامی</p>	<p>سلطه گری، اقدامات خشونت طلبانه، قربانی و ستمگر، مقاومت، دفاع و مقابله</p>	<p>چارچوب هژمون و ضد هژمون</p>
--	--	--------------------------------

تم غالب در این روایت خبری، بحران انسانی و اخلاقی ناشی از تلفات غیرنظامیان است که در چارچوب های علائق انسانی و پیامدهای اخلاقی برجسته می شود، با تمرکز بر تصاویر تکان دهنده مانند «اجساد پراکنده در حیاط بیمارستان» و «تکه تکه شدن بدن زنان و کودکان»، که رنج فردی و جمعی را به عنوان محور درگیری نشان می دهد. تم دیگر، مسئولیت پذیری و توجیهات سیاسی است که در چارچوب های نسبت دادن مسئولیت و جنگ تکرار می شود؛ اظهارات نتانیاهو اقدامات اسرائیل را به عنوان دفاع و امنیت غیرنظامیان را به حماس نسبت می دهد، در حالی که گزارش های فلسطینی بر حملات بی رویه اسرائیل تأکید دارند.

هم پوشانی تم ها بین چارچوب های علائق انسانی و پیامدهای اخلاقی مشهود است؛ توصیف های احساسی مانند «پدر در سوگ پسرش» و مراجعه به بیمارستان، رنج انسانی را برجسته کرده و با ارجاع به کنوانسیون ژنو، نگرانی های اخلاقی در مورد حفاظت از غیرنظامیان و جنایات جنگی را تقویت می کند. همچنین، چارچوب نسبت دادن مسئولیت با چارچوب هژمون/ ضد هژمون هم پوشانی دارد؛ توجیه اسرائیل به عنوان «قربانی تروریسم» و محاصره غزه، دوگانگی سلطه گری و مقاومت را ایجاد و مسئولیت را در چارچوب مبارزه قدرت تحلیل می کند.

تضاد اصلی در چارچوب برخورد و جنگ مشاهده می شود؛ تجربه زیسته قربانیان در غزه با اظهارات سیاسی نتانیاهو و حمایت دیپلماتیک بایدن در تضاد است و حمله به بیمارستان به عنوان «قتل عام» با ارجاع به قوانین بین المللی، تنش بین ضرورت نظامی و هزینه های انسانی و اخلاقی را برجسته می کند.

ترکیب بندی روایی، پیرنگ پرتنش فاجعه انسانی را شکل می دهد؛ شخصیت های محوری مانند نتانیاهو نقش کنشگر روایت را ایفا می کنند و صحنه های میدانی مانند گزارش تلفات بیمارستانی میدان روایی را می سازند. زاویه دید، منازعه را به نبردی اخلاقی و جهانی تبدیل کرده و تم های بحران انسانی و مسئولیت سیاسی را در چرخه خشونت پیوند می دهد. لحن روایت، آمیزه ای از گزارش عینی و تحلیل هنجاری است که مخاطب را به تأمل درباره مداخله بشردوستانه فرا می خواند.

۳. حمله به خبرنگاران از سوی رژیم صهیونیستی (کشته شدن خانواده وائل الدحدوح خبرنگار در غزه)

جدول ۵. چارچوب بندی خبری حمله به خبرنگاران از سوی رژیم صهیونیستی

مقاله های اصلی	چارچوب خبر
<p>۱. زیر مقوله ها</p> <p>۱. از دست دادن خانواده یک خبرنگار در حمله هوایی اسرائیل / دیدگاه قربانی محور مردم فلسطین</p> <p>۲. نشان دادن قربانیان به عنوان احزاب بی گناه تحت رژیم «اشغالگر» / آسیب پذیری غیرنظامیان به ویژه زنان و کودکان</p> <p>۳. سکوت جامعه بین المللی با عبارت «جهان ساکت است»</p>	<p>چارچوب جنگ</p> <p>جنایات جنگی، خشونت طلبی، شکست های اطلاعاتی، مقابله و دفاع از مظلوم در برابر خشونت طلبی</p>
<p>۱. نسبت دادن مسئولیت این جنگ بر اسرائیل / انتقاد از رفتار ارتش اسرائیل و پیامدهای آن بر آزادی مطبوعات و امنیت غیرنظامی / نمایش رنج و درد مردم فلسطین</p>	<p>چارچوب نسبت دادن مسئولیت</p> <p>نقش کشورها، نقش سازمان های بین المللی، نقش شخصیت ها</p>
<p>۱. تمرکز بر زندگی شخصی خبرنگاری به نام «محمود» و رنج از دست دادن / توصیف حملات به اهالی رسانه</p> <p>۲. استفاده از عباراتی مانند «زندگیش از هم پاشید» و «در مقابل جسد پسرش فرو ریخت» / شجاعت و بحران انسانی جاری در منطقه</p>	<p>چارچوب علائق انسانی</p> <p>چهره انسانی، زندگی شخصی و خصوصی، توصیف شهر</p>

۱. اشاره به هزینه‌های انسانی هنگفت جنگ، به ویژه کشته شدن بسیاری از فلسطینیان به ویژه زنان و کودکان	پیام‌های اخلاقی، نتایج اخلاقی، نقض اخلاق	چارچوب پیامدهای اخلاقی
۲. تأکید بر نقش خبرنگاران در جنگ و مسئولیت خبرنگاران در جهت روایت در مقابل درد و رنج‌های آن‌ها، نشان دادن محمود و ادامه مسئولیت خبری او با توجه به وضعیت روحی او/	عدم توافق و تضاد، درگیری و رویایی	چارچوب برخورد
۳. اشاره به مسئولیت‌پذیری بازیگران دولتی در جنگ‌های مسلحانه/ نمایش اسرائیل به عنوان ناقض پیامدهای اخلاقی در خصوص ایمنی خبرنگاران در مناطق جنگی	صلح و همدلی و همبستگی	چارچوب صلح
تقابل چالش‌های خبری و حالات روحی خبرنگار با اجرای رسالت خبری و وظایف کاری خبری	سلطه‌گری و قربانی	چارچوب هژمون و ضد هژمون
ایجاد حس ارتباط و همدلی در بین مخاطبان با روایت‌ها، تصویر خبرنگار به عنوان یک «انسان شگفت‌انگیز»، لزوم همبستگی و حمایت از مردم در مناطق جنگ		
روایتی از یک خبرنگار محمود و واکنش‌های عاطفی آن، اقدامات وحشیانه اسرائیل در مقابل مردم فلسطین		

تم غالب در این روایت خبری، بحران انسانی و عاطفی ناشی از جنگ است که در چارچوب‌های علائق انسانی و پیامدهای اخلاقی برجسته می‌شود. تمرکز بر تجربه شخصی خبرنگار محمود، که خانواده‌اش در حمله هوایی اسرائیل کشته شده، عمق تأثیر عاطفی جنگ بر افراد و رنج جمعی را نشان می‌دهد و این تم را به محور روایت تبدیل می‌کند. بحران گسترده انسانی در غزه، شامل کشته شدن زنان و کودکان، مخاطب را به تأمل در هزینه‌های غیرقابل جبران جنگ وامی‌دارد.

تم دیگر، مسئولیت‌پذیری و نقد اخلاقی است که در چارچوب‌های نسبت دادن مسئولیت و جنگ تکرار می‌شود؛ اقدامات اسرائیل به عنوان «حملات وحشیانه» و «جنایت علیه زنان و کودکان» معرفی شده و فلسطینی‌ها به عنوان قربانیان بی‌گناه تصویر می‌شوند. این تم با انتقاد از سکوت جامعه بین‌المللی، روایت را از سطح محلی به جهانی گسترش می‌دهد. تم برخورد حرفه‌ای و شخصی نیز چالش‌های خبرنگاران فلسطینی را نشان می‌دهد و تعهد آن‌ها به گزارش‌دهی در شرایط تراژیک را برجسته می‌کند.

هم‌پوشانی تم‌ها مشهود است: تجربیات عاطفی و رنج انسانی با پیامدهای اخلاقی و چارچوب مسئولیت‌پذیری ترکیب شده و چرخه خشونت و دوگانگی قربانی-مهاجم را تقویت می‌کند. همچنین، چارچوب هژمون/ضد هژمون با تم صلح هم‌پوشانی دارد؛ نمایش اسرائیل به عنوان سلطه‌گر و فلسطین به عنوان نیروی مقاوم، همدلی و فراخوان به حمایت جهانی را تشدید می‌کند.

تضادها نیز برجسته‌اند؛ تجربه قربانیان با اظهارات سیاسی و حمایت‌های دیپلماتیک در تضاد است و تنش میان ضرورت نظامی و هزینه‌های انسانی و اخلاقی را نشان می‌دهد. ترکیب بندی روایی، از تجربه شخصی محمود آغاز و به بحران انسانی گسترده و تحلیل رسانه‌ای گسترش می‌یابد، تضاد هژمونیک و تم‌های اخلاقی و انسانی را پیوند می‌دهد و روایت را به چرخه بی‌پایان خشونت و فراخوانی برای همبستگی فراملی تبدیل می‌کند.

۴. عملیات زمینی اسرائیل در غزه ۲۷ اکتبر ۲۰۲۳ (تانک های اسرائیل نوار غزه هدف خودروها و بیمارستان ها در عملیات زمینی)

جدول ۶. چارچوب بندی خبری عملیات زمینی اسرائیل در غزه ۲۷ اکتبر ۲۰۲۳

چارچوب خبر	مقوله های اصلی	زیر مقوله ها
چارچوب جنگ	جنايات جنگی، خشونت طلبی، شکست های اطلاعاتی، مقابله و دفاع از مظلوم در برابر خشونت طلبی	۱. افزایش قابل توجه فعالیت نظامی اسرائیل (حملات هوایی که منجر به تلفات غیرنظامیان و پیشروی نیروهای زمینی به غزه) / درگیری ها و پاسخ های مستمر گردان های قسام ۲. تغییر در استراتژی نظامی اسرائیل است با هدف دستیابی به اهداف تاکتیکی خاص / تقسیم نوار غزه به مناطق شمالی و جنوبی / تقسیم مانور تاکتیکی برای کنترل قلمرو و منزوی کردن گروه های شبه نظامی
چارچوب نسبت دادن مسئولیت	نقش کشورها، نقش سازمان های بین المللی، نقش شخصیت ها	۱. تهدید عملیات نظامی و تعیین مناطق نظامی / محکوم کردن تشدید خشونت ها توسط جامعه بین المللی ۲. موقعیت استراتژیک تانک ها در جاده های کلیدی و تاکتیک تخلیه و جایجایی غیرنظامیان ۳. اثربخشی تلاش های دیپلماتیک در پیشبرد آتش بس
چارچوب علائق انسانی	چهره انسانی، زندگی شخصی و خصوصی، توصیف شهر	۱. حملات هوایی و کشته شدن صدها غیرنظامی و افزایش نگرانی های بشردوستانه / هدف قرار دادن مناطق غیرنظامی از جمله بیمارستانها و محکومیت گسترده بین المللی ۲. توصیف شرایط وخیم بیمارستان ها و تلفات شدید و زیرساخت های مراقبت های بهداشتی / تأثیرات عمیق روانی و عاطفی درگیری بر غیرنظامیان، به ویژه کودکان
چارچوب هژمون و ضد هژمون	رفتار وحشیانه، مذاکرات صلح، تقابل و برخورد چارچوب ها	۱. افزایش قابل توجه فعالیت نظامی اسرائیل، پیشروی نیروهای زمینی به غزه / ذکر حملات هوایی که منجر به کشته شدن صدها غیرنظامی ۲. هدف قرار دادن مناطق غیرنظامی، از جمله بیمارستان ها، محکومیت گسترده بین المللی / تشدید عملیات نظامی اسرائیل
چارچوب پیامدهای اخلاقی	پیام های اخلاقی، نتایج اخلاقی، نقض اخلاق	۱. مرگ غیرنظامیان از جمله کودکان و تلفات بالای غیرنظامیان حاکی از عدم پایبندی / پر شدن بیمارستان ها بیش از ظرفیت با بیماران و کارکنان ۲. نقش جامعه بین المللی در میانجی گری مؤثر با توقف خشونت، نقش و مسئولیت های آن ها در حفاظت از غیرنظامیان

تحلیل عمیق تر تم های غالب: تم غالب در این روایت خبری، تشدید نظامی و بحران انسانی ناشی از آن است که به طور گسترده در چارچوب های جنگ و علائق انسانی برجسته می شود. برای مثال، توصیف «فعالیت نظامی اسرائیل» شامل حملات هوایی منجر به تلفات غیرنظامیان و پیشروی نیروهای زمینی، استراتژی تاکتیکی اسرائیل را برای کنترل قلمرو نشان می دهد، اما همزمان با تأکید بر تقسیم غزه به مناطق شمالی و جنوبی توسط تانک ها، تأثیرات بر حرکت غیرنظامیان را به عنوان هسته مرکزی فاجعه برجسته می کند. این تم با تصاویر عاطفی مانند «دختر جوان مطلع از مرگ خانواده اش» و بیمارستان های مملو از بیماران، رنج فردی و جمعی را تقویت کرده و مخاطب را به فکر در مورد هزینه های انسانی جنگ وامی دارد. تم دیگری که غالب است، مسئولیت پذیری و نقض اخلاقی است، که در چارچوب های نسبت دادن مسئولیت و پیامدهای اخلاقی تکرار می شود؛ جایی که عملیات اسرائیل به عنوان نادیده گرفتن حفاظت غیرنظامیان توصیف شده و اصل تمایز در حقوق بشردوستانه را به چالش می کشد، در حالی که شکست جامعه بین المللی در مداخله، لایه ای از مسئولیت جهانی را اضافه می کند. علاوه بر این، تم هژمونی و مقاومت در چارچوب هژمون / ضد هژمون غالب است، که اسرائیل را به عنوان قدرت هژمون با رفتار سلطه گرانه نشان می دهد و نگرانی های

بشردوستانه را به عنوان نماد ضد هژمون برجسته می‌کند، که این تم روایت را از سطح نظامی به اخلاقی-بین‌المللی گسترش می‌دهد.

هم‌پوشانی تم‌ها: هم‌پوشانی قابل توجهی بین چارچوب‌های علائق انسانی و پیامدهای اخلاقی وجود دارد، زیرا توصیف‌های عاطفی مانند کشته شدن صدها غیرنظامی و وضعیت بیمارستان‌ها، نه تنها رنج انسانی را برجسته می‌کند، بلکه نگرانی‌های اخلاقی در مورد اصل تمایز و حفاظت از امکانات پزشکی را تقویت می‌نماید؛ این هم‌پوشانی با تأکید بر تأثیرات روانی بر کودکان، روایتی واحد از فاجعه اخلاقی-انسانی می‌سازد که محکومیت بین‌المللی را فرامی‌خواند. همچنین، چارچوب نسبت دادن مسئولیت با چارچوب جنگ هم‌پوشانی دارد، جایی که پیشروی نیروهای زمینی و کنترل جاده‌ها توسط تانک‌ها، مسئولیت اسرائیل را در ایجاد فاجعه انسانی نسبت می‌دهد و این را با استراتژی تاکتیکی برای منزوی کردن شبه‌نظامیان ادغام می‌کند؛ برای نمونه، پیچیدگی تخلیه غیرنظامیان در هر دو چارچوب تکرار شده و مسئولیت را به عنوان بخشی از چرخه خشونت تفسیر می‌نماید. علاوه بر این، چارچوب هژمون/ضد هژمون با چارچوب علائق انسانی هم‌پوشانی دارد، زیرا نمایش تشدید نظامی اسرائیل به عنوان هژمونی، با نگرانی‌های بشردوستانه ترکیب می‌شود و دوگانگی سلطه‌گری و مقاومت را ایجاد می‌کند؛ این هم‌پوشانی از طریق هدف قرار دادن بیمارستان‌ها و مناطق غیرنظامی، روایت را غنی‌تر کرده و مخاطب را به همدلی با قربانیان ترغیب می‌کند.

تضادها در تم‌ها: تضاد اصلی در چارچوب پیامدهای اخلاقی آشکار است، جایی که اصل تمایز در حقوق بشردوستانه با تلفات بالای غیرنظامیان در تضاد قرار می‌گیرد و مشروعیت اقدامات نظامی را به چالش می‌کشد؛ این تضاد با وضعیت بیمارستان‌ها که قادر به تخلیه نیستند، تشدید شده و تنش بین ضرورت نظامی و مسئولیت اخلاقی را نشان می‌دهد. تضاد دیگری بین چارچوب جنگ و علائق انسانی وجود دارد، زیرا استراتژی تاکتیکی مانند تقسیم غزه توسط تانک‌ها برای کنترل شبه‌نظامیان، با تصاویر رنج غیرنظامیان مانند کودکان بازمانده در تضاد است و این پرسش را مطرح می‌کند که چگونه اهداف نظامی با حفاظت انسانی همخوانی دارد. علاوه بر این، در چارچوب هژمون/ضد هژمون تضادی درونی دیده می‌شود، جایی که رفتار هژمونی اسرائیل با محکومیت بین‌المللی و تلاش‌های دیپلماتیک برای آتش‌بس در تضاد قرار می‌گیرد و روایت‌های متضاد سلطه و مقاومت را برجسته می‌کند؛ شکست جامعه بین‌المللی در مداخله نیز این تضاد را تقویت کرده و مسئولیت جهانی را زیر سؤال می‌برد.

ترکیب‌بندی روایی میان خبرها: روایت بر پیرنگی پرتنش از تشدید نظامی و فاجعه انسانی استوار است که با چارچوب جنگ آغاز می‌شود و از طریق توصیف حملات هوایی و پیشروی زمینی، استراتژی اسرائیل را به عنوان محرک اصلی صحنه‌سازی می‌کند. با گسترش میدان روایی به چارچوب علائق انسانی، رنج غیرنظامیان و فشار بر بیمارستان‌ها برجسته می‌شود. شخصیت‌های محوری در این ساختار، بازیگران دولتی و قربانیان غیرنظامی‌اند که تضاد نقش‌ها را شکل می‌دهند. پیوند چارچوب‌های نسبت دادن مسئولیت، مانند نادیده گرفتن حفاظت غیرنظامیان، با پیامدهای اخلاقی نقض اصل تمایز، تمی انتقادی اما متوازن ایجاد می‌کند که مخاطب را به بازاندیشی در هزینه‌های اخلاقی جنگ فرامی‌خواند. زاویه دید روایت، با تلفیق رویدادهای میدانی و تحلیل‌های هنجاری، سطح محلی درگیری را به ابعاد جهانی می‌کشاند. نقطه اوج در چارچوب هژمون/ضد هژمون رخ می‌دهد، جایی که تشدید نظامی به عنوان نماد هژمونی اسرائیل در برابر نگرانی‌های بشردوستانه قرار می‌گیرد. تضادهای اخلاقی، از تأثیرات روانی بر کودکان تا مانورهای تاکتیکی، چرخه خشونت را برجسته کرده و فراخوانی برای آتش‌بس و مداخله بشردوستانه شکل می‌دهد. پایان‌بندی، تم‌های بحران انسانی و مسئولیت را به هم می‌پیوندد و روایتی جامع از شکست دیپلماتیک ارائه می‌دهد که نقش جامعه بین‌المللی در حفاظت از غیرنظامیان را به پرسش می‌کشد.

۵. حمله به اردوگاه جبالیه در نوامبر ۲۰۲۳ (حمله رژیم صهیونیستی به اردوگاه آوارگان جبالیه غزه)

جدول ۷. چارچوب بندی خبری حمله به اردوگاه جبالیه در نوامبر ۲۰۲۳

چارچوب خبر	مقوله های اصلی	زیر مقوله ها
چارچوب جنگ	جنایات جنگی، خشونت طلبی، شکست های اطلاعاتی، مقابله و دفاع از مظلوم در برابر خشونت طلبی	۱. تأکید بر رنج فلسطینیان، تمرکز بر هزینه های انسانی درگیری و از دست دادن و آوارگی خانوادگی ۲. تثبیت روایت مقاومت ۳. همدستی بازیگران خارجی، به ویژه ایالات متحده و ترویج عدم تعادل قدرت
چارچوب هژمون و ضد هژمون	روایت گری وضعیت غزه و اسرائیل و تقابل دو چارچوب هژمون و ضد هژمون	۱. نمایش ارتش اسرائیل به عنوان «قتل عام» و شرکت در «نسل کشی و پاکسازی قومی» ۲. حمایت آمریکا از اسرائیل در جهت خشونت بر حماس / تحمل جنگ غزه در «۴۰۰ روز» حملات مداوم
چارچوب نسبت دادن مسئولیت	نقش کشورها، نقش سازمان های بین المللی، نقش شخصیت ها	۱. تأکید بر تلفات غیرنظامیان به طور خاص قربانیان زنان و کودکان و برانگیختن واکنش احساسی قوی ۲. دخالت ایالات متحده در چارچوب اقدامات اسرائیل / انتقاد سیاسی از «چشم بسته شدن» رهبران عرب
چارچوب علائق انسانی	چهره انسانی، زندگی شخصی و خصوصی، توصیف شهر	۱. تأکید بر وقایع غم انگیز فردی و جمعی خانواده ها در جبالیه/برانگیختن همدلی مخاطبان می شود و ارتباط عاطفی عمیق تری با مصیبت قربانیان / حس عمیقی از نا امیدی در میان بازماندگان ۲. تقویت حمایت از آرمان فلسطین و توصیف «سیاست نسل کشی و پاکسازی قومی»
چارچوب پیامدهای اخلاقی	پیام های اخلاقی، نتایج اخلاقی، نقض اخلاق	تأکید بر رنج فلسطینیان، قربانی یک لشکرکشی بی امان / نقض شدید حقوق بشر، همدستی بازیگران خارجی، به ویژه ایالات متحده با اسرائیل

تحلیل عمیق تر تم های غالب: تم غالب در روایت خبری الجزیره، بحران انسانی و تشدید نظامی در غزه است که در چارچوب های جنگ و علائق انسانی برجسته می شود. توصیف حملات اسرائیل، شامل بمباران های هوایی و پیشروی زمینی، استراتژی نظامی برای کنترل قلمرو را نشان می دهد، اما با تأکید بر «۴۰۰ روز» حملات مداوم و تأثیرات آن بر غیرنظامیان، مانند تخریب خانه ها و آوارگی، فاجعه انسانی را در مرکز روایت قرار می دهد. تم دیگر، مسئولیت پذیری و نقض اخلاقی است که در چارچوب های نسبت دادن مسئولیت و پیامدهای اخلاقی غالب است؛ عباراتی مانند «نسل کشی» و «پاکسازی قومی» اقدامات اسرائیل را به عنوان نقض حقوق بشر معرفی کرده و عدم مداخله جامعه بین المللی، مسئولیت جهانی را برجسته می کند. تم هژمونی و مقاومت نیز در چارچوب هژمون / ضد هژمون پررنگ است، که اسرائیل را به عنوان قدرت هژمونیک و فلسطینیان را به عنوان نماد مقاومت در برابر سلطه نشان می دهد، روایت را به سطحی جهانی ارتقا می دهد.

هم پوشانی تم ها: چارچوب های علائق انسانی و پیامدهای اخلاقی هم پوشانی قابل توجهی دارند، زیرا توصیف رنج غیرنظامیان، مانند وضعیت خانواده ها در جبلیه و بیمارستان های تحت فشار، نه تنها همدلی را برمی انگیزد، بلکه نقض اصول حقوق بشر دوستانه، مانند حفاظت از غیرنظامیان، را برجسته می کند. این هم پوشانی روایتی یکپارچه از فاجعه انسانی - اخلاقی ایجاد می کند که خواستار محکومیت بین المللی است. چارچوب نسبت دادن مسئولیت با چارچوب جنگ نیز هم پوشانی دارد؛ توصیف حملات «بدون تبعیض» و «بدون اخطار» مسئولیت اسرائیل را در ایجاد بحران انسانی نشان می دهد، در حالی که استراتژی های نظامی مانند کنترل جاده ها، این مسئولیت را به چرخه خشونت پیوند می دهد. چارچوب هژمون / ضد هژمون با علائق انسانی هم پوشانی دارد، زیرا تصاویر عاطفی مانند «آبشار خون» و آوارگی خانواده ها، با نقد هژمونی اسرائیل و حمایت ایالات متحده ترکیب شده و دوگانگی سلطه و مقاومت را تقویت می کند.

تضادها در تم‌ها: تضاد اصلی در چارچوب پیامدهای اخلاقی مشهود است، جایی که اصل تمایز در حقوق بشردوستانه با تلفات بالای غیرنظامیان، به‌ویژه زنان و کودکان، در تضاد قرار می‌گیرد و مشروعیت اقدامات نظامی اسرائیل را به چالش می‌کشد. این تضاد با توصیف بیمارستان‌های ناتوان از تخلیه تشدید می‌شود، که تنش بین ضرورت نظامی و مسئولیت اخلاقی را نشان می‌دهد. تضاد دیگر بین چارچوب جنگ و علائق انسانی است؛ استراتژی‌های نظامی مانند تقسیم غزه به مناطق شمالی و جنوبی برای کنترل شبه‌نظامیان، با تصاویر رنج غیرنظامیان، مانند کودکان بازمانده، در تضاد است و پرسش‌هایی درباره توازن بین اهداف نظامی و حفاظت انسانی ایجاد می‌کند. در چارچوب هژمون/ضدهژمون، تضاد درونی بین رفتار هژمونیک اسرائیل و تلاش‌های دیپلماتیک برای آتش‌بس دیده می‌شود، که روایت‌های متضاد سلطه و مقاومت را برجسته کرده و ناکامی جامعه بین‌المللی در مداخله، این تضاد را تقویت می‌کند.

ترکیب‌بندی روایی میان خبرها: روایت بر ساختاری چندلایه استوار است که پیرنگ آن با چارچوب جنگ آغاز می‌شود و در گره‌افکنی، از طریق توصیف حملات هوایی و پیشروی زمینی، استراتژی نظامی اسرائیل را برجسته می‌کند. میدان روایی سپس به چارچوب علائق انسانی گسترش می‌یابد و با روایت‌هایی همچون «دختر جوانی که از مرگ خانواده‌اش مطلع می‌شود» و گزارش از بیمارستان‌های تحت فشار، ابعاد حسی و عاطفی پیرنگ را تقویت می‌سازد. شخصیت‌های محوری شامل نیروهای نظامی، غیرنظامیان آسیب‌دیده و کنشگران سیاسی‌اند که با نقش‌آفرینی متضاد خود، کشمکش‌های چندسطحی را شکل می‌دهند. پیوند چارچوب نسبت دادن مسئولیت، با اتهاماتی چون «نسل‌کشی» و «پاکسازی قومی» و پیامدهای اخلاقی ناشی از نقض اصل تمایز، تمی انتقادی و هنجاری می‌آفریند که مخاطب را به ارزیابی مجدد هزینه‌های انسانی و اخلاقی جنگ وامی‌دارد. نقطه اوج روایت در چارچوب هژمون/ضدهژمون شکل می‌گیرد، جایی که اسرائیل به‌عنوان قدرت هژمونیک در برابر مقاومت فلسطینیان قرار می‌گیرد و حمایت ایالات متحده به‌عنوان عامل تثبیت‌کننده هژمونی بازنمایی می‌شود. تضادهای اخلاقی، از تأثیرات روانی بر کودکان تا ابعاد تاکتیکی جنگ، چرخه خشونت را برجسته می‌کنند و لحن روایی با فراخوان به مداخله بشردوستانه و آتش‌بس به گره‌گشایی متمایل می‌شود. پایان‌بندی، تم‌های بحران انسانی، مسئولیت و مقاومت را در قالب روایتی جامع از ناکامی دیپلماتیک و استمرار رنج پیوند داده و همدلی و اقدام بین‌المللی را به‌عنوان پیام نهایی تقویت می‌کند.

نتیجه‌گیری

شبکه خبری الجزیره، در پوشش خبرهای غزه پس از عملیات طوفان الاقصی از چارچوب‌های خبری متناسب برای روایتگری و تأثیرگذاری بر افکار عمومی استفاده کرده است. بررسی پوشش خبری این شبکه نشان داده است که شبکه خبری الجزیره عمدتاً بر چارچوب «علائق انسانی» و «نسبت دادن مسئولیت» تمرکز داشته است. این شبکه خبری با به‌کارگیری تکنیک‌هایی چون مصاحبه با مردم عادی، نمایش رنج و درد آن‌ها در میدان جنگ، تصاویر ویرانه‌های خانه‌ها و آوارگی ساکنان، عمق فجایع انسانی را به تصویر کشیده است. این رویکرد، که به شدت بر احساسات و تجربیات فردی تکیه دارد، به منظور افزایش تأثیرگذاری روایت خبری و همدلی‌برانگیزی در مخاطب به کار گرفته شده است. نمایش شخصیت‌های خبری مانند اسماعیل هنیه نیز در راستای تأکید بر روایت‌های خبری و بالا بردن اهمیت چارچوب علائق انسانی صورت گرفته است. استفاده از چارچوب علائق انسانی، چارچوب «نسبت دادن مسئولیت» را با خود به همراه دارد. شبکه خبری الجزیره با نمایش درد و رنج مردم حماس که نتیجه مستقیم حملات و اقدامات خشونت‌آمیز اسرائیل است، مسئولیت و بار اصلی جنگ را بر عهده اسرائیل قرار داده است. استفاده از عباراتی نظیر «غم و اندوه عمیقی به خاطر از دست دادن اعضای خانواده‌اش در حمله هوایی اسرائیل»، «انتقام گرفتن از فرزندانمان» و «این واقعاً یک جنایت است»، به صورت آشکار اسرائیل را به عنوان متجاوز و حماس را به عنوان قربانی این جنگ نشان داده است. شبکه خبری الجزیره، با تأکید بر جنگ‌ها و تقابل روایت‌های مختلف، چارچوب «برخورد» را برجسته کرده است. این چارچوب‌بندی بر تنش‌ها و درگیری‌ها تأکید کرده و جنگ را یک تقابل میان دو طرف نشان داده است که به خودی خود توجه

مخاطبان را جلب کرده است. علاوه بر این، پوشش الجزیره اغلب شامل روایت‌هایی است که به تصویر کشیدن ویرانی، عذاب، درد و رنجی که مردم عادی و غیرنظامیان آسیب‌دیده تجربه کرده‌اند، پرداخته است. این روایت‌ها به طور تنگاتنگی با چارچوب «پیامدهای اخلاقی» مرتبط است که به دنبال برجسته‌سازی ابعاد اخلاقی و تبعات انسانی جنگ است.

همچنین، بررسی پوشش خبری شبکه الجزیره نشان داده است، این شبکه به طور مداوم بر چارچوب علائق انسانی، تمرکز بر روایت‌های مردمی، مصاحبه با شخصیت‌ها و تأثیر جنگ بر مردم عادی تأکید داشته است. همچنین، چارچوب نسبت دادن مسئولیت به شکلی برجسته و پیوسته در روایت‌های خبری الجزیره مورد استفاده قرار گرفته است؛ در حالی که چارچوب‌های پیامدهای اخلاقی و برخورد نیز به دنبال این دو چارچوب نمایان شده‌اند. به کارگیری چارچوب‌های خاص خبری، همانند «چارچوب جنگ» و «چارچوب خبری ضد هژمونیک»، نیز به طور مداوم در روایت‌های خبری الجزیره به نمایش گذاشته شده است. این شبکه خبری از چارچوب جنگ برای برجسته‌سازی اقدامات نظامی و حملات اسرائیل علیه حماس استفاده کرده است. با نمایش پیوسته حملات اسرائیل به مناطق عمومی از جمله مدارس، بیمارستان‌ها، محله‌های مسکونی و اقدامات نامتناسب و خشونت‌آمیز انجام شده توسط اسرائیل، خشونت‌طلبی اسرائیل را برجسته شده است. روایت‌های خبری الجزیره، با ذکر جملاتی مانند «مرگبارترین روز در ۵۰ سال گذشته» یا گزارش‌هایی مبنی بر «صدها تلفات غیرنظامی و عملیات نظامی گسترده اسرائیل در پاسخ به حملات راکتی از غزه»، حماس را به عنوان قربانی حملات اسرائیل و اسرائیل را مسئول خشونت‌طلبی معرفی کرده است.

علاوه بر این، پوشش خبری الجزیره به وضوح نشان‌دهنده چارچوب ضد هژمونیک است. این شبکه خبری عملیات نظامی اسرائیل را مورد انتقاد قرار داده و با نمایش ویرانی‌ها و خسارت‌های ناشی از حملات اسرائیل، چارچوب ضد هژمونیک را در روایت‌های خبری خود برجسته کرده است. پوشش خبری شبکه الجزیره با نمایش تلفات، تخریب زیرساخت‌های غیرنظامی و مصیبت فلسطینی‌ها و در نهایت مصاحبه با کارشناسان و صاحب‌نظران مرتبط با رویداد خبری، بر چارچوب ضد هژمونیک در روایت خبری تأکید دارد. استفاده از کلماتی مانند «ضد تروریسم» و «قربانی» در روایت‌های خبری الجزیره برای تأکید بر اقدامات ضد هژمونی حماس به کار رفته است. همچنین، برجسته کردن خبر «دعوت هنیه به اتحاد عربی و اسلامی در برابر اقدامات اسرائیل» نشان داده شده که این جنگ نه تنها یک موضوع دوجانبه است، بلکه وضعیت منطقه و بین‌الملل را نیز تحت تأثیر قرار داده است. این رویکرد به نوعی نشان‌دهنده مقوله مقاومت و پایداری قربانی در مقابل ظلم و ظالم است و به طور ویژه، فلسطین را در محور مقاومت و قربانی، و اسرائیل را در محور ستمگر و سلطه‌گر برجسته ساخته است. چارچوب‌های خاص جنگ و چارچوب ضد هژمونیک، از اصلی‌ترین چارچوب‌های خاص در روایت‌گری جنگ حماس و اسرائیل توسط این شبکه خبری هستند. تحلیل پوشش خبری الجزیره از غزه پس از عملیات طوفان الاقصی نشان داده است که این شبکه به صورت آشکار و هدفمند از مجموعه‌ای از چارچوب‌های خبری برای شکل‌دهی به افکار عمومی و ارائه روایت‌های خاص از این مناقشه استفاده کرده است. تمرکز بر چارچوب انسانی، چارچوب نسبت دادن مسئولیت از یک سو، چارچوب برخورد و استفاده از چارچوب ضد هژمونیک از سوی دیگر، همگی به عنوان ابزارهای خبری شبکه الجزیره برای تأثیرگذاری عمیق بر شکل‌دهی به افکار عمومی نسبت به جنگ غزه به کار برده شده است.

پیشنهاد برای تحقیقات آتی:

- بررسی تطبیقی شبکه‌های هژمون و ضد هژمون در موضوع جنگ غزه
- تحلیل جزء به جزء عناصر روایی در روایت‌های شبکه‌های خبری هژمون و ضد هژمون
- مقایسه تطبیقی عناصر روایی در روایت‌های خبری شبکه‌های خبری هژمون و ضد هژمون

منابع:

- الجزیره. (۲۰۲۵) تارنمای شبکه خبری الجزیره، بازیابی شده در ۲۰۲۵: <https://www.aljazeera.com/about-us>
- زابلی‌زاده، اردشیر. (۱۳۹۳). چارچوب‌بندی، خبر و رسانه‌ها. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونت مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها.
- زابلی‌زاده، اردشیر و شیرزادیان، احمد. (۱۳۹۸). چارچوب‌بندی فناوریانه اخبار آنلاین (مطالعه مقایسه‌ای پوشش اخبار خروج آمریکا از برجام در وبسایت‌های پرس‌تی‌وی و سی‌ان‌ان). فصلنامه علوم خبری، ۸(۲)، ۷۳-۱۱۰.
- نژادسالاری، عاطفه و محمدی، مهدی. (۱۴۰۳). بازنمایی جنگ اسرائیل و غزه در رسانه‌ها (مطالعه خبرگزاری ایرنا، سایت بی‌بی‌سی فارسی، سایت العربیه فارسی و سایت دویچه وله فارسی). فصلنامه علوم خبری، ۱۳(۱)، ۳۴-۱.
- DOI: [10.22034/LRSI.2024.441916.1169](https://doi.org/10.22034/LRSI.2024.441916.1169)
- هوشیار، مهدی و گودرزی، محسن. (۱۳۹۹). شیوه پوشش اخبار تشکیل ائتلاف دریایی آمریکا در خلیج فارس و دریای عمان (تحلیل گفتمان اخبار سایت‌های ایران اینترنت‌شمال و دویچه وله فارسی). فصلنامه علوم خبری، ۹(۱)، ۶۹-۱۰۰.

References:

- Alshaikh Khalil, H. (2025). A descriptive analysis of Al Jazeera's coverage of the October 2023 Gaza War: Investigating narrative construction and media framing techniques in traditional news coverage, (Master's thesis). Linnaeus University.
- Cacciatore, M. A., Scheufele, D. A., & Iyengar, S. (2016). The end of framing as we know it ... and the future of media effects. *Mass Communication and Society*, 19(1), 7–23. <https://doi.org/10.1080/15205436.2015.1068811>
- Gamson, W. A., & Modigliani, A. (1987). The changing culture of affirmative action. In R. G. Braungart & M. M. Braungart (Eds.), *Research in political sociology* (Vol. 3, pp. 137–177). JAI Press.
- Houshyar, M., & Goudarzi, M. (2020). Discourse analysis of Iran International and Deutsche Welle "US Marine Coalition in the Persian Gulf and Oman Sea". *News Science Quarterly (NS)*, 9(1), 69–100. (In Persian)
- Janssen, M. C. (2010). A framing analysis of weblogs and online newspapers (Master's thesis). San José State University. <https://doi.org/10.31979/etd.jc9f-mscx>
- Nejadsalari, A., & Mohammadi, M. (2024). Representation of the Israel-Gaza war in the media: A study of IRNA news agency, BBC Persian website, Al-Arabiya Persian website, and Deutsche Welle Persian website. *News Science Quarterly (NS)*, 13(1), 1–34. (In Persian)
- Scheufele, D. A., & Tewksbury, D. (2007). Framing, agenda setting, and priming: The evolution of three media effects models. *Journal of Communication*, 57(1), 9–20. <https://doi.org/10.1111/j.0021-9916.2007.00326.x>
- Sjöbeck, E. (2025). Media framing of the Israeli-Palestinian conflict: A mixed method approach examining British and Swedish media coverage (Master's thesis). Lund University. <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/9179397>
- Zablizadeh, A. (2014). Framing, news, and media. Ministry of Culture and Islamic Guidance, Press and Information Affairs, Office of Media Studies and Planning. (In Persian)
- Zablizadeh, A., & Shirzadian, A. (2019). Technological framing of online news. *News Science Quarterly (NS)*, 8(2), 73–110. (In Persian)